

Technische types in PICNIC

Deze zomer was PICNIC van Theatergezelschap Vis à Vis te zien op hun nieuwe locatie bij het Almeerderstrand. Het publiek kijkt backstage mee met de hilarische inspanningen die daar geleverd worden. | DOOR: KOEN KOCH |

'Koen, jij zit toch bij Zichtlijnen? Deze voorstelling moet iedere theatertechnicus zien, echt iets voor Zichtlijnen!' Zo belt Frans van der Have, hoofd techniek van Agora in Lelystad mij op een avond. Zijn enthousiasme over Picnic is zo groot omdat het publiek meekijkt met de acteurs en technici achter de schermen. En die technici zijn zo levensecht als maar kan. 'Een feest van herkenning!' Bovendien speelt het stuk op de nieuwe locatie van Vis à Vis. Reden genoeg om te gaan kijken. Picnic is een reprise van het stuk dat Vis à Vis tussen 1999 en 2003

met veel succes heeft gespeeld in binnen- en buitenland, van Nederland tot Nieuw-Zeeland. Het gezelschap maakt al sinds 1990 absurdistisch locatietheater met spectaculaire stunts en effecten die elkaar in een hoog tempo opvolgen. Er is altijd een serieus thema, maar het is toch vooral humor. De originele decors en rekwisieten van Picnic zijn niet bewaard gebleven en dit voorjaar allemaal opnieuw gebouwd. In dezelfde periode is Vis à Vis verhuisd naar de nieuwe vaste locatie in Almere, vijfhonderd meter van de plek aan het Almeerderstrand waar ze in

2007 neerstreken en de ene na de andere voorstelling maakten. Twee jaar geleden schreef Zichtlijnen al eens over de voorstelling HaRT die ze daar speelden.

Frontstage en backstage

Op de nieuwe plek moest eerst de bodem worden opgehoogd en verstevigd, daarna hebben ze het nieuwe restaurant De Rode Haring opgebouwd en tot slot het openluchttheater voor Picnic gebouwd met twee overdekte tribunes aan weerszijden van het speelveld. Twee tribunes, want Picnic is twee voorstellingen in

De twee voorstellingen die het publiek ziet: backstage en frontstage. | FOTO: © ANNA VAN KOOIJ |

De nieuwe locatie van Vis à Vis in Almere met achterin het speelvlak met de twee tribunes. | FOTO: © VIS À VIS |

één: wat je ziet aan de voorkant en wat er intussen backstage gebeurt. Voor aanvang wordt het publiek in twee helften verdeeld. De ene helft ziet frontstage een humoristische thriller rond een kamperend stel op middelbare leeftijd dat tijdens een picknick wordt verrast door een zwaargewonde motorrijder die aan komt scheuren met een geldkoffer en ter plekke overlijdt. De picknick onttaardt in pure horror. 'Kamperen zal nooit meer hetzelfde zijn', schreef een krant destijds. De andere helft van het publiek ziet backstage de acteurs en technici

aan het werk. Dat blijkt nog niet zo eenvoudig. Behalve te laat komen, drugsgebruik en onderlinge irritaties, zijn er stroomstoringen, vallende decordelen en wateroverlast. Als een acteur spoorloos verdwijnt moet een technicus voor hem invallen. Acteurs spelen technici, technici zijn acteurs, in Picnic is niets wat het lijkt. Na de pauze verwisselen de toeschouwers van tribune en dan snap je ineens waarom er een accu het toneel op kwam, je begrijpt hoe de truc met het verwisselde lijk werkt en waarom het publiek aan de andere kant moet lachen. En alles wat voor de pauze kapot ging, blijkt na de pauze alweer gerepareerd.

Technische types

De karakters zijn flink uitvergroot, ook de technici. Hoe zorgwekkend is het dat technici dit als een feest van herkenning ervaren? Het hoofd is een pedante alcoholist, die overduidelijk een bron van irritatie is voor de andere, jongere technici. De ene technicus is niet weg te slaan uit de buurt van de aantrekkelijke actrice, de volgende is wat nonchalant en snel aangebrand. Na afloop zit ik met Vis à Vis artistiek leider Arjen Anker, Schilleman de Vos (echte technicus), Jeroen Henstra (bouw en decor), Wybe Jongenelen (acteur en echte theatertechnicus), Gerold Guthman (acteur) en Linda Thoen (marketing en pr). Op de vraag

waar de theatertechnici in het stuk op geïnspireerd zijn wordt in koor geroepen: reiservaring! Namen en rugnummers worden niet genoemd, maar de blikken zeggen dat aan verschillende mensen wordt teruggedacht. Het stuk mag dan vijftien jaar geleden zijn ontstaan, wat dit betreft lijkt het nog heel actueel.

Veiligheid

De techniek in Picnic is onderwerp in de voorstelling, minder spectaculair dan in HaRT, maar daarom niet minder leuk. Hoe een brandblusser werkt weten we allemaal, en juist omdat je weet hoe die werkt, is de toepassing verrassend en uitermate vermakelijk. Spectaculair is het gebruik van motorvoertuigen zoals de motor en het minuscule kampeerbusje dat, zo te zien met onjuiste belading, al snel bij een klaverblad op zijn zij gaat liggen. Werd bij HaRT nog een vangrail gebruikt om het publiek veiligheid te bieden, bij Picnic gebeurt dat niet. En om eerlijk te zijn, het ontbreken van een vangrail maakt het effect werkelijk sterk als het busje met een noodgang, bijna slippend in een bocht voor een hoek van de tribune langsschiet. Ook de achtervolgingsscène op de motorfiets is een waar spektakel, net als het crashen met de auto tegen een toilethuisje. De behendigheid van de acteurs is indrukwekkend en dat het allemaal zo dichtbij komt ►

Scène uit Picnic met een motorrijder die in dit geval wel in leven blijft. | FOTO: © ANNA VAN KOOIJ |

maakt Picnic tot een waar avontuur. Maar hoe zit het met de veiligheid? Welke procedures volgen ze? Hebben ze dingen veranderd in vergelijking met Picnic van 1999? Er is sindsdien immers heel wat gebeurd - denk aan het ongeluk met de auto die het toneel afreed in de schouwburg van Almere. Er is veel nieuwe regelgeving. Maar het grootste verschil met 1999 is niet de veiligheid, zegt Arjen Anker. 'De tribunes zijn nu overdekt, het publiek zit droog', zegt hij. En 'nieuwe techniek' anno 2014 is dat er nu een selfie wordt gemaakt. Maar dan toch over veiligheid: 'De pyrotechniek is er helemaal uit. Na de rampen in Volendam en Enschede zijn effecten met vuur en vuurwerk eigenlijk niet meer te doen. In het verleden hebben we voorstellingen gemaakt waarin 50 liter LPG in vlammen op ging. Daar beginnen we niet meer aan.' Over de veiligheidsmaatregelen bij Picnic zegt Anker: 'De kern is dat we met een goed team serieus nadenken over de risico's én dat we die risico's levend houden in de hoofden van de medewerkers.' Hoe doen ze dat? Acteurs en technici zijn ieder dag 's middags al op de speelplek. Alles wat in de pauze snel gerepareerd moet worden, wordt dan dubbel gecheckt. Alle safety's worden nagekeken, bijvoorbeeld bij de plank van de picnictafel (waarmee de boswachter later in zijn ballen geraakt wordt), zodat

deze niet te vroeg loslaat en daarmee een gevaar zou kunnen vormen. En met iedereen wordt elke dag alles op grond van veiligheid doorgesproken. Gezond

gratis. Ideaal als je de randstad en ver daarbuiten als verzorgingsgebied hebt. In 2007 is Vis à Vis hier min of meer toevallig terechtgekomen. Na een voor-

'Alles wat voor de pauze kapot ging, blijkt na de pauze alweer gerepareerd'

verstand, discipline en kennis van zaken, daar gaat het om. Acteurs, publieksbegeleiders en technici zijn getraind en houden hun vaardigheden bij. Het vaste team (Vis à Vis bestaat 25 jaar, Arjen is een van de oprichters en Wybe werkt er al 19 jaar) is goed op elkaar ingespeeld en niets is onbespreekbaar. 'Dat is een groot voordeel van een vaste speelplek zoals we die hier hebben', zegt Anker. 'We kunnen hier compromisloos werken, ook op het gebied van veiligheid. Moet een voertuig een uitloopstrook hebben, dan leggen we die gewoon aan.' En het publiek dat vlakbij de actie zit wordt vooraf geïnformeerd over wat ze daar kunnen verwachten, uiteraard zonder de voorstelling weg te geven.

Nieuwe locatie, nieuwe plannen

De nieuwe speelplek van Vis à Vis ligt op vijfhonderd meter van hun vorige locatie aan het Almeerderstrand. Ze hebben hier alle ruimte en parkeren is

stelling op het strand hebben de spullen in Almere overwinterd, en uit dat verblijf is een goede relatie met de stad gegroeid. Arjen Anker: 'Almere!? Je bent gek, is mij meerdere malen toegeroepen.' Maar hij ziet vooral de voordelen van een vaste plek om te spelen. 'Je kunt veel meer investeren in de toekomst, zowel artistiek als technisch heb je veel meer mogelijkheden.' Een tastbaar voorbeeld is de gigantische bouwkraan, die is meeverhuisd naar de nieuwe locatie. 'Met die kraan heb ik overal waar ik maar wil een haakje boven het speelveld en daarbuiten, in een straal van ongeveer 50 meter. Beter dan een trekkenwand!' Vis à Vis heeft grote plannen voor de toekomst. De bedoeling is dat het een productiewerkplaats wordt en een podium voor meer dan alleen eigen werk. Een vrijplaats die voor een breed publiek toegankelijk is. Ook in Almere blijkt een vaste speelplek een voertuig van de fantasie te kunnen zijn. ◀